A°. 1829. No. 22.

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag den 19 Februarij.

FRANKFORT, den 15den Februarij.

Te Bucharest is den 26sten Januarij het volgende legerberigt bekend gemaakt:

« De graaf *Langeron*, opperbevelhebber der Russische troepen in Walachije en op den regter oever van den Donau, heeft den 24sten Januarij door de generaals *Malinofskij* en *Gorman*, de gewigtige vesting Kali, het bruggenhoofd van Nicopolis (waar zich voorleden dagen *Tschapan Oglu* bevonden had) doen aanvallen en veroveren. Deze nieuw gebouwde vesting was zeer sterk, van torens en eene zeer breede gracht omgeven, en zou in den zomer eene regelmatige belegering vereischt hebben. Zij werd in minder dan een uur beklommen en ingenomen; 30 kanonnen, 5 vaandels en veel munitie vielen in handen der overwinnaars; een pacha, 60 officieren en 350 soldaten werden krijgsgevangen gemaakt, en 250 Turken op de wallen gedood. In denzelfden oogenblik liet de generaal *Malinofskij* de voorsteden van Turnow (Turnul), hetwelk een klein kanonschot van Kali gelegen is, aanvallen. Zij werden mede veroverd; de gansche bevolking werd ter neder gehouwen of vlugtte in de citadel, welke dagelijks hare levensmiddelen over Kali uit Nicopolis ontving. Men hoopt, dat ook deze vesting zich binnen weinige dagen zal overgeven. Aan den Russischen kant had men in deze beide gevechten aan gesneuvelden 2 officieren en 80 soldaten, aan gekwetsten 4 officieren en 250 soldaten.

— In eenen brief uit Napoli di Romania, van den 30sten December, leest men het volgende omtrent den overste *Fabvier*: — « De overste *Fabvier* is in Griekenland aangekomen. Deze brave krijgsman heeft proeven van eene zeldzame toewijding aan de Grieksche zaak geleverd, en kan nog groote diensten bewijzen; hij kan echter ook groot nadeel stichten, wanneer hij de zoodanigen niet een weinig ontziet, die met deze zaak even sterk ingenomen zijn, als hij zelf. *Fabvier* heeft groote eigenschappen; maar is een man, met wien men moeijelijk kan omgaan. Hij heeft op de gansche wereld wat te zeggen. Bijna niemand wordt er gevonden, geen Griek, Franschman, Duitscher, Zwitser, Engelschman, over wien hij zich niet beklaagt. Hij is wat men bij de militairen *un mauvais coucheur* (een slecht bed-kameraad) noemt. *Fabvier* heeft gewis veel talenten, maar ook veel eigenliefde, en heeft men zich eenmaal tegen zijne meeningen verzet, dan geeft hij geen kwartier meer.

« Overigens zouden de Grieken ondankbaar zijn, wanneer zij niet eenparig erkenden, dat *Fabvier* met zijne volharding, zijne bedrijvigheid, zijne onbaatzuchtigheid en de wijze, waarop hij, gelijk de geringste soldaat, alle vermoeijenissen en ontberingen doorstaat, alle *wezenlijke* eigenschappen in zich vereenigt, om de Grieken te organiseren en aan krijgstucht te gewennen. Alleen wenschte men, dat hij met deze wezenlijke eigenschappen wat meer vriendelijkheid en toegevendheid jegens anderen mogt paren.»

LONDEN, den 13den Februarij.

In de zitting van het lagerhuis van den 11den dezer, heeft de heer *Peel*, minister van binnenlandsche zaken, dat gedeelte van de koninklijke aanspraak herlezen, hetwelk tot Ierland betrekking heeft, en vervolgens, bij eene uitgebreide redevoering, de noodzakelijkheid voorgedragen om de katholijke maatschappij te vernietigen. Dien ten gevolge heeft hij vergunning gevraagd om eene motie te mogen doen, ter vernietiging van de gevaarlijke bijeenkomsten en genootschappen in Ierland. Daar bijna alle leden, die daarop het woord voerden, deze motie ondersteunden, achtte de heer *Peel* het onnoodig in verdere ontwikkelingen te treden, maar bragt dadelijk de bill ter tafel, welke bestemd is om het voorgestelde doel te bereiken. Dezelve werd voor de eerste maal gelezen, en komt hierop neder:

« De katholijke maatschappij wordt vernietigd; een iegelijk, welke er aan verbonden mogt blijven, nadat de bill is aangenomen, zal als schuldig aan misdrijf beschouwd worden. — De lord-stedehouder is gemagtigd om de opheffing der genootschappen bij proclamatien te bepalen. Twee vrederegters, welke die ook zijn, aan wie de lord-stedehouder dergelijke proclamatien of orders zal gezonden hebben, zullen daar mogen binnentreden, waar zoodanige genootschappen gehouden worden, en op de weigering, om er hen toe te laten, zullen zij met geweld kunnen binnengaan. Zij zullen alsdan alle aanwezige personen gelasten om zich te verwijderen. Indien zij zich niet binnen een kwartier uurs verwijderen, zullen zij in hechtenis genomen, en voor twee vrederegters kunnen gebragt worden; wanneer zij van het misdrijf overtuigd worden, zullen zij tot drie maanden, en bij herhaling tot een jaar gevangenisstraf veroordeeld worden. — Een iegelijk die willens en wetens eene verbodene bijeenkomst toelaat, zal, wegens elk zoodanig misdrijf, tot eene boete van 100 pond sterling veroordeeld worden. Zij die voor dergelijke maatschappijen inteekenen, zullen het drievoud der ingeteekende som als boete betalen, of 10 p. sterling, naar de keuze van den advocaat-generaal. De ingeteekende sommen zullen ten behoeve der schatkist geconfiskeerd worden, en een iegelijk, die ze ontvangt of ze op eenigerhande wijze bezit, zal dr onder eede verantwoording van moeten doen.»

— Z. M. heeft gisteren cour op het paleis van Windsor gehouden. De hertog van Northumberland, nieuw benoemd Onder-Koning van Ierland, is aan Z. M. door den heer *Peel* voorgesteld geworden.

— Aan beide huizen van het parlement worden tegenwoordig vele verzoekschriften voor en tegen de gelijkstelling der katholijken ingediend.

— Volgens den *Courrier* heeft de katholijke maatschappij van Ierland besloten, zich te ontbinden ten dage als aan de katholijken eene onbeperkte emancipatie zal verleend worden.

Zoo, het schijnt, zullen de leidslieden der katholijken geenszins met eene voorwaardelijke gelijkstelling te vreden zijn.

Onder de maatregelen, die het gouvernement voornemens is te nemen, behoort, volgens opgave der dagbladen, dat de Koning de bisschoppen zonder tusschenkomst van den Paus zal benoemen.

PARYS, den 15den Februarij.

De prins *de Polignac* heeft zijn afscheidsgehoor bij den Koning gehad en vertrekt weder naar Londen. De *Constitutionnel* zegt, dat hij gewenscht had, dat de Prins de zitting van de kamer der pairs had blijven bijwonen, om daar bewijs van zijne verknochtheid aan het charter te geven.

— Berigten uit Lissabon van den 31sten Januarij melden, dat don *Miguel* in den namiddag van den 29sten voor de eerste maal sedert zijn ongeval in de hoofdstad is verschenen. Hij was van zijne zusters vergezeld. Na een *Te Deum* in de hoofdkerk bijgewoond te hebben, heeft hij zich naar het paleis Necessidados begeven, heeft daar het middagmaal gehouden, en is daarop naar Queluz teruggekeerd.

's GRAVENHAGE, den 15den Februarij.

Men heeft hier ook een request tegen het zoogenaamde monopolie van het onderwijs en de vrijheid der drukpers ter teekening gelegd, namelijk bij de gebroeders *Langenhuizen*, boekdrukkers en boekverkoopers; doch hetzelve heeft tot dus verre weinig bijval gevonden, niettegenstaande het reeds acht dagen ter teekening heeft gelegen. Onder de weinige teekenaars is niet één bekende naam, zij behooren alle tot de burger- of de geringe volksklasse. Wij hebben reden van te gelooven dat het even zoo gelegen zal zijn met de verzoekschriften, welke in Amsterdam en andere steden der Noordelijke provincien ter teekening worden aangeboden.

Dat het Noorden in deze door het Zuiden wordt aangeblazen, gelijk een dagblad van de zuidelijke provincien (*le Catholique*) zegt, dit gelooven wij gaarne, daar het request dat in deze stad ter teekening ligt oorspronkelijk in het *Fransch* is opgesteld en dus waarschijnlijk uit de eene of andere stad van het Zuiden herwaarts zal zijn overgezonden. Intusschen heeft men geene moeite gespaard alhier teekenaars te vinden, het request is, gedrukt, aan de huizen rondgezonden met het dagblad *de Bijenkorf*, hetwelk hier wordt uitgegeven.

Van den 16den Februarij.

Het request, waarvan hier boven melding is gemaakt, had gisteren middag niet meer dan 43 teekenaars, welk getal men voor eene stad als deze, welk omtrent 50,000 zielen bevat, en, waar vele ingezetenen den roomsch-katholijken godsdienst belijden, als onbeduidend mag beschouwen, vooral wanneer men daarbij in aanmerking neemt, tot welke klasse van de maatschappij de teekenaars behooren.

— Men verneemt dat, bij besluit van Z. M., van den 2den dezer, eene commissie is benoemd, bestaande uit Z. Ex. den heer luitenant-generaal *Voet* en de heeren luitenants-kolonels *van der Netten* en *van Duijnen*, om, in de maand Maart aanstaande, te Delft, het examen af te nemen van een aantal onder-officieren en kadets van de infanterie en de kavallerie, tot het verkrijgen van den rang van officier.

ARNHEM, den 18den Februarij.

Te Emmerik was het water gisteren namiddag ten [illegible] zonder was of val, en de staat van het ijs nog dezelfde. [illegible]

van den 15den dezer, heeft men te Dusseldorp door seinschoten aangekondigd, dat het ijs van de Moesel kwam aandrijven.

Mengelwerk.

VERWERPING DER BEGROOTING.

Men hoort wel eens de vraag voorstellen, hoe of de Koning zou handelen, wanneer niet alleen de voorgedragene begrooting bij de Staten-Generaal wierd verworpen, maar ook, wanneer door dezelve geweigerd wierd, om de nog bestaande provisioneel te doen voortduren. Meermalen heeft men het toch zien gebeuren, dat de voordragt der jaarlijksche inkomsten en uitgaven van den staat niet is aangenomen, en dat, in afwachting van nieuwe daartoe strekkende ontwerpen van wet, is voorgesteld geworden en ook alzoo goedgekeurd, om, gedurende een zeker aantal maanden van het volgend jaar, de begrooting van het vorige voor vastgesteld te houden. Maar wanneer nu ook dit laatste door de kamers niet ware bewilligd, en alzoo voor het volgende jaar in het geheel geene middelen tot dekking der uitgaven waren aangewezen: — «wat zou dan in zoodanig geval aan den Koning te doen staan,» vragen sommigen?

Het komt ons voor, dat zulke vragen weinig nut hebben, en soms gedaan worden, om twijfelmoedige menschen schrik aan te jagen en in eenen staat van dobbering en ongewisheid met zich zelve te brengen. Eene aanhoudende en steeds herhaalde weigering der Staten Generaal, om de begrootingen des rijks vast te stellen, is immers niet denkbaar, als wel bewust, gelijk ieder mensch, dat de staat geenszins zonder inkomsten en uitgaven bestaan kan. De grondwet gaat, bij art. 121, ook daarom klaarblijkelijk van de vooronderstelling uit, dat er eene begrooting *is*. Zoo ook ligt bij de reglementen voor de plaatselijke besturen diezelfde vooronderstelling ten grondslag, dat er namelijk geene begrootingen kunnen gemist worden.

Dus, hoe die dan ook mogen opgemaakt worden, de wet heeft vooronderstelt, dat er steeds eene begrooting van inkomsten en uitgaven aanwezig zou zijn. Neemt dezelve weg, en laten, desniettegenstaande, die inkomsten en uitgaven voortduren, dan is de grondwettige staat even als ontbonden; want, volgens art. 197, kunnen geene belastingen, ten behoeve van 's lands kas, geheven worden, dan uit kracht van eene wet. Maar dezelfde grondwet, die begrooting als noodzakelijk en even daarom als steeds aanwezig vooronderstellende, heeft vooral zich bevlijtigd, om in het algemeen de wijze te bepalen, op welke dezelve moet vastgesteld worden: namelijk op *voordragt* van den Koning en met *inwillliging* der Staten-Generaal. Wanneer wij deze bepaling, in verband met onze wijze van beraadslagen, met de vereischte aandacht overwegen, zal het ons blijken, dat de vaststelling der begrooting op eene wijze geschieden kan, die den schok eener geheele verwerping noodwendig moet voorkomen. Inwilligen sluit het vermogen van weigeren in zich; en het zou de dwaasheid zelve zijn, staande te houden, dat de grondwet, met deze bevoegdheid aan de Staten-Generaal toe te kennen, slechts gewild zou hebben, dat laatstgemelden alleen aanmerkingen en bedenkingen op de *voordragt* vermogen te maken. Stelt *voordragt* tegen *inwilliging* over, — dan zal de meerdere kracht van de laatste uitdrukking zeer tastbaar in het oog vallen. En geen wonder, dat, boven en behalve de voorschriften, welke de grondwet tot de daarstelling der wet in het algemeen bevat, nog afzonderlijk in dezelve over de begrooting niet alleen, maar ook over de wijze wordt gehandeld, hoe die tot stand moet worden gebragt.

Zij moest toch het vaststellen der inkomsten en uitgaven als de aangelegendste zaak beschouwen en wel waardig om daarbij de uitdrukkelijke bewilliging der Staten-Generaal te vorderen. De nadere schikkingen, hoedanig zich *die voordragt* en *deze bewilliging* het best zouden kunnen verstaan, zijn aan de wijsheid der Regering en der Kamers overgelaten. De bij ons aangenomene wijze, om de wet algemeen te moeten verwerpen of aannemen, is weinig geschikt, om dat wenschelijk verband tusschen *de voordragt* en *de bewilliging* daar te stellen.

Want, daar er toch eene begrooting zijn *moet*, eindigen de Kamers gewoonlijk met de voordragt, op welke stevige en duchtige gronden ook bestreden, aan te nemen.

Die wijze van raadpleging verlamt dus de kracht van de inwilliging. En de kroon behoeft slechts te volharden in hare voordragt, om zeker te zijn, dat dezelve zal worden aangenomen. Ja men kan zelfs in zeker opzigt staande houden, dat de verwerping van een eerste ontwerp van begrooting den invloed der Kamers op de voordragt van een tweede ontwerp merkelijk verzwakt. Eene tweede verwerping zou toch met groote zwarigheden vergezeld gaan; en om die te ontwijken, zullen vele leden de tweede voordragt aannemen, gevolgelijk juist daarom, wijl de eerste is afgewezen. Want, door te moeten stemmen over het geheel der uitgaven en het geheel der inkomsten, zullen zij het aanwezen en de voortduring van den ganschen Staat er mede gemoeid achten.

Hoezeer er dan ook, gelijk wij opmerkten, meer kracht in *de inwilliging* dan in *de voordragt* is gelegen, — wordt de zaak door onze wijze van raadpleging juist omgekeerd, en eerstgemelde slechts met eene goedkeuring gelijk gesteld, waarvan de weigering nog niet eens altijd mogelijk is.

Zoo nogtans doet men de natuur der dingen geweld aan. Want daar het volk de lasten moet dragen, en in eene regering bij vertegenwoordiging geacht wordt, die lasten zich zelven op te leggen, kan de inwilliging niet gemist of *van hare kracht beroofd worden*, zonder deze soort van regering geheel van aard te doen veranderen. Zoo men die inwilliging dus in de daad wil doen bestaan, en de natie, in de volle overtuiging daarvan, ook gewilligheid in het dragen van die lasten wil geven, dan moeten hare vertegenwoordigers ook wezenlijk in staat worden gesteld, — om te kunnen weigeren, of liever (daar er toch altijd eene begrooting moet opgemaakt worden) om alleen die lasten te bewilligen en op te leggen, welke zij als mogelijk, nuttig en noodzakelijk erkennen.

Dit nu zal plaats vinden, zoo dra het aanwezen van den Staat zelve niet in gevaar gebragt, of op het minst aan gevoelige schokken wordt blootgesteld; wanneer namelijk, niet slechts over het geheel der staatsbegrooting, maar ook over ieder onderdeel derzelve, even zoo als zulks in elken gemeenteraad geschiedt, geraadpleegd en gestemd wordt.

Door zoodanige stemming zal men te gelijk het vraagstuk opgelost zien, in hoe ver, tot wegneming van bestaande grieven, de inkomsten aan de kroon mogen geweigerd worden. Want de onderdeelen der begrooting zullen opvolgelijk aanleiding geven, om de inrigtingen, waarvoor gelden gevraagd worden, in overweging te nemen, en bij de stemming het gevoelen der meerderheid omtrent elk derzelve te doen kennen. Een deel zal kunnen afgewezen, gewijzigd of verminderd worden, zonder het geheel in het minst aan te roeren of in de waagschaal te stellen. Op die wijze zou het uiteenloopende geroep over bezwaren, even als geschift en tot bepaaldheid worden gebragt, en voor een goed deel vervallen, ten minste deszelfs invloed op de algemeene denkwijze verliezen, — door namelijk dusdanig aan die bezwaren het karakter van het algemeene en onbestemde te ontnemen.

De regering zou, door dit bepaald gevoelen, een vast rigtsnoer voor hare handelingen hebben verkregen, en, zich daaraan houdende, niet blootstaan aan de beschuldiging van tegen den algemeenen geest in te werken.

Aan het gemis, van op deze wijze de begrooting stuksgewijze te overwegen en vast te stellen, kan men de vraag, door ons bij den aanhef van dit artikel opgenomen, alsmede die over de bevoegdheid der Staten-Generaal, om, tot wegneming van bestaande grieven, de begrooting te kunnen verwerpen, voornamelijk toeschrijven. Het opwerpen van dergelijke vragen mag men, onzes inziens, als een werkelijk kwaad beschouwen. Zoo als wij reeds zeiden, strekken dezelve, om sommigen bevreesd en kleinmoedig te maken. Maar zij strekken ook bovendien, om de driften en misschien vervolgens de partijzucht op te wekken en aan te blazen, naardien van beide zijden meer wordt staande gehouden en verdedigd, dan billijk is. Beide vervallen tot uitersten in het voordragen van uitsluitende beginselen en gevoelens, die geen middenweg toelaten; en bij de uitkomst zal de redenering van de eene zijde het belang en het gezag der natie uitsluitend willen doen gelden, terwijl van de andere zijde de kroon weder te hevige en te driftige voorstanders zal vinden.

De eene zal beweren, dat, als er dan tusschen twee eindpunten beslist moet worden, het meer overeenkomstig den aard der zake en der volksvertegenwoordigende regering *is*, dat de natie het regt hebbe, *alle* inkomsten aan de kroon te weigeren; — de andere daarentegen, dat dan de kroon, ten einde zich zelve staande te houden, in dat geval geregtigd is, zich boven de wet te stellen, en, zonder de gevraagde inwilliging verkregen te hebben, uitgaven en inkomsten op eigen gezag vast te stellen.

Volgens de regelen der voorzigtigheid, die steeds onze natie zoo eigen is geweest, moet deze schuring en wrijving van geheel tegenovergestelde beginselen zoo veel mogelijk voorgekomen worden. Iedere strijd toch, om volstrekte beginselen bij uitsluiting te doen stand grijpen, moet wel noodwendig, volgens den aard der zake, daarin uitloopen, dat zich de eene partij van de andere afscheidt, en de staat zich even als in twee denkwijzen, en in twee deelen splitst. En met opzigt tot de bedoelde vragen en den daaruit gerezenen strijd van uitsluitende beginselen, — zou het te wenschen zijn, dat de aanleiding daartoe wierd weggenomen, door stuksgewijze de begrooting in overweging te brengen en daarmede tevens eene bron van veel ongenoegen en tegenwerking af te snijden.

De regering, door hierin toe te stemmen, zal zekerlijk haren invloed op de daarstelling der staats-begrooting zien verminderen; doch zij zal van eene andere zijde aan zedelijke kracht winnen, met zich aan de regelen van het gezond verstand te houden, en toe te geven wat billijk en regtmatig is. Haar steun en sterkte kan op den duur niet gelegen zijn in eenige millioenen guldens meer van de Staten-Generaal verkregen te hebben; maar in de overtuiging der natie, dat de lasten haar tot nuttige en

noodzakelijke uitgaven worden opgelegd. En die overtuiging kan niet bestaan, wanneer men het zoo algemeen hoort verkondigen, dat men zich uit noodzakelijkheid verpligt ziet tot het aannemen van *een geheel* van inkomsten en uitgaven, waarvan de deelen nogtans als nadeelig en gebrekkig beschouwd worden. Met aan de volksvertegenwoordigers meer inzage en beoordeeling toe te staan, en de zaken dus ook in den grond te kunnen leeren kennen, zal de regering zich wel eenige inkorting van inkomsten moeten getroosten; doch zij zal daarvoor ruim schadeloos worden gesteld door de gewilligheid des volks, om de lasten te dragen, — en door de versterking der zedelijke banden, die beide moeten vereenigd houden.

AFSCHAFFING VAN MONOPOLIE.

Difficile est satyram non scribere HORAT.

Het is nu eenmaal eene uitgemaakte waarheid, dat wij, arme Hollanders, phlegmatiek zijn; dit is zoo voldingend en klaar bewezen, dat ik het niet zoude durven wagen, hiertegen eenige bewijzen aan te voeren, uit vrees van eene geheele reeks van scheldwoorden, (in het voorbijgaan gezegd, eene zeer afdoende manier van zijne stelling te bewijzen) over mij te hooren uitstorten. Het gevolg van dit ongelukkig phlegma is, dat wij ook al geenen den minsten prijs op de vrijheid stellen! Wat oude en nieuwere geschiedschrijvers ook van deze anti-phlegmatische vrijheidszucht mogen zeggen; zij weten er niets van — wij zijn phlegmatiek — het is uitgemaakt, klaar en duidelijk gezegd, geschreven, en vooral geschreeuwd. Wij bedriegen ons zelven, wanneer wij vuur en leven in de gedichten van de BELLAMYS en de HELMERSEN van vroegeren tijd meenen te ontdekken; wij misleiden ons zelven, wanneer wij dit vuur in de KINKERS en TOLLENSEN van onzen tijd meenen te bespeuren; hoe zouden wij op dichters kunnen roemen? Wij zijn phlegmatiek! — dus hierover geen woord meer.

Schrijver dezes, ofschoon een Hollander, en dus, *qua talis*, ook al rumschoots met het hoofd-karakter zijner natie behebt, is ten allen tijde door eene onbegrensde, ja, ik zoude haast zeggen, wanneer het voor een Hollander mogelijk was, aan het enthousiastische grenzende, achting voor het schoone geslacht bezield geweest; ik kan dus ook mijne verwondering niet ontveinzen, dat het niemand mijner (zoo als zij zelf zeggen) niet phlegmatische Zuid-Nederlandsche broeders tot nog toe is ingevallen, om eene poging aan te wenden, ten einde de burgerlijke en staatkundige regten der vrouwen te wreken, door eene petitie in te leveren tegen het *monopolie* der mannen, dat, tot schande der negentiende eeuw en hare zoo hoog geroemde verlichting, nog steeds blijft stand houden. Is het niet een schandelijk despotismus van de minderheid over de meerderheid, over het algemeen erkende beste deel van het menschelijk geslacht?

Ik beroep mij op de getuigenis, niet alleen van dichters, (want zij toch, aan al wat schoon en goed is hulde doende, kunnen natuurlijk deze hunne hulde aan de sekse in de eerste plaats niet weigeren) maar op dat van alle geschiedschrijvers, wetgevers, politici, moralisten, psijchologen, kunstenaars, ja zelfs priesters, [illegible] deze laatsten in wit of zwart gewaad gaan, of zij niet [illegible] aan de vrouwen den voorrang in zedelijke grootheid en voortreffelijkheid toekenden. Ja, zoude men die schrijvers, die het tegendeel trachten te bewijzen, niet met grond onder de klasse der, (eene exceptie op den algemeenen regel) geplaagde mannen kunnen rangschikken. Welke doorslaande bewijzen voor den roem der vrouwen biedt ons de geschiedenis van vroegeren en lateren tijd niet aan? Het zij dat wij op de groote daden, onder en door de zoo glorierijke vrouwelijke regeringen bedreven, het oog slaan, het zij dat wij letten op al het goede en groote dat door haren invloed geschied is.

Zijn niet de grootste staatsmannen en veldheeren, wijsgeeren en dichters bij haar ter schole gegaan? Men denke slechts aan SOCRATES, PERICLES, KAREL V, ja zelfs aan den heer VON METTERNICH! Waarom zouden wij dan langer aan onze ondankbaarheid gehoor geven, door aan de vrouwen de eenige schadeloosstelling voor de duizend en ééne opoffering, welke zij ons dagelijks brengen, te weigeren? waarom niet hoe eerder zoo beter hare zelfstandigheid en burgerlijke vrijheid erkend? Ik weet wel, dat men mijne stelling zal trachten tegen te spreken, op grond der natuurwetten, of op grond der noodzakelijkheid in de maatschappelijke orde. Doch wat het eerste betreft, dit is reeds door vele phylologen en medici, ten voordeele der vrouwen, beslist. En ten aanzien van het tweede punt, de ingevoerde maatschappelijke orde, zal het mij voor het oogenblik alleen genoeg zijn te vragen: wie heeft deze orde ingevoerd? wie zijn er de ontwerpers van? Immers alleen mannen; en volgens welk regt? Volgens een, wel is waar, zeer oud, maar daarom geenszins gewettigd regt, — het regt van den sterksten.

En wanneer wij opregt willen zijn, hoe is het dan met de zedelijke kracht der, volgens die ingevoerde orde, uitvoerende magt der mannen gelegen? Moeten wij niet bekennen, dat, voor misschien de helft onzer, de wetgevende magt bij de vrouwen en de uitvoerende magt slechts, *honoris causa*, aan de mannen behoort?

Waarom alzoo, daar de zaak klaar en duidelijk is, de oude gewoonte niet vaarwel gezegd, of liever waarom *daar* het regt langer geweigerd, waar het *de facto* te huis behoort.

Laten wij Hollanders, in eenen tijd, dat onze zuidelijke broeders de eene vrijheid na de andere voorstaan, de afschaffing van het eene *monopolie* na het andere zoeken te bewerkstelligen, toonen, ten onregte voor koud en phlegmatiek en ongevoelig voor het schoone gehouden te worden, door het eerste de staatkundige en burgerlijke vrijheid der vrouwen te verdedigen en op de afschaffing van het *monopolie* der mannen aan te dringen. Eene liberale wetgevende vergadering, in het koningrijk *Wurtemberg*, is ons in één opzigt reeds voorgegaan, door het dekreet van gelijkstelling der vrouwen in alle burgerlijke regten. Nationale wetgevers! volgt dit voorbeeld en breidt het verder uit; geeft de vrouwen het regt van concurrentie tot alle staatsbedieningen; leerstoelen, ministerien, ja tot de volksvertegenwoordiging. Laat het ons vooreerst genoeg zijn, dat het oppergezag van den staat, door een, uit ons geslacht..... Maar wat zeg ik? heeft de onze grondwet zelfs de vrouwen wel van het dragen der koninklijke kroon uitgesloten?

Welke weldadige gevolgen zoude het voor onze lands financien hebben, wanneer huishoudelijke vrouwen hunnen invloed op de openbare ontvangsten en uitgaven konden uitoefenen! welke *wezenlijke* bezuinigingen zouden er tot stand gebragt worden! Wat het regtswezen betreft, hoezeer zoude zich THEMIS verheugen, wanneer zij niet alleen, door priesters, maar ook door priesteressen gediend wierd, — om niet te spreken van de alsdan zoo veel te waarschijnlijker spoedige afschaffing der doodstraf. Het gehate besluit van 1815 zoude van zelf, zonder dat er een ander voor in de plaats behoefde, vervallen; want de vrouwen zijn gezworene vijandinnen van revolutien, ofschoon ik beken, dat zij, zonder het soms zelf te weten, de oorzaken van vele derzelve zijn.

En daar het bekend is, dat vele vrouwen zoo goed, ja beter dan vele mannen schrijven, waarom zouden zij dan geene openbare leerstoelen mogen bekleeden? Welke vorderingen voor kunsten en wetenschappen zouden daaruit niet geboren worden? Hoe zeer zoude dit den Gothischen vorm van onze universiteits-wetten herscheppen en naar den heerschenden smaak wijzigen; hoe zeer zoude dit de afschaffing der bij vele zoo gehate Latijnsche taal bespoedigen!

Wanneer de vrouwen zitting in de Staten-Generaal hadden, hoe menig bitter woord zoude gezwegen worden; hoe veel zoude er voor de euphonie van vele redevoeringen gewonnen worden! De oppositie zoude eenen hechten en sterken steun bekomen; daar, voor zulk eene vergadering, het den ministers uiterst bezwaarlijk zoude vallen, zoo niet om hunne onverantwoordelijkheid, ten minste om hunne onafhankelijkheid te bewijzen.

Ik roep bij dezen alle vrienden van constitutionnele vrijheid, met al den ernst, dien het onderwerp verdient, op, petitien te teekenen, daarheen strekkende, om de vrouwen hare onverjaarbare, edoch te lang miskende regten te doen terug bekomen. *Liberté en tout et pour* TOUS roepen, als om strijd, onze Belgische broeders; laat ons, koude Hollanders, niet achterblijven en roepen wij: *liberté en tous et pour* TOUTES. Weg met het gehate monopolie der mannen! Gij vrouwen, voedsters, kweeksters, weldoensters van het menschelijk geslacht, ontwaakt! maakt gebruik van uwen magtigen invloed; het is hier zaak van de heiligste regten der natuur en der menschheid!

En gij, wakkere verdedigers en voorvechters van iedere soort van vrijheid, moedige en dappere bestrijders van alle monopolie, journalisten en publicisten van de beide, in wezen zoo zeer uiteenloopende, maar thans, o wonder des tijds! zoo hartelijk en *voor altijd!* vereenigde oppositie-partijen! — werkt uit al uwe magt en met al uwe talenten mede: het geldt de belangen van dat, wat Ul. het dierbaarste moet zijn; het geldt de belangen van het schoonste en beste gedeelte van het menschelijke geslacht; roept met mij: *liberté en tout et pour* TOUTES! Dat zij zoo!

Een vriend van vrijheid en van het schoone geslacht.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

Den 18den Februarij 1445 stierf ELEONORA, gemalin van EDUARD, Koning van *Portugal*.

Den 18den dito 1756 had er eene aarbeving in ons vaderland plaats.

Den 19den dito 607 werd BONIFACIUS III tot 66sten paus verkozen.

Den 19den dito 1416 werd *Savoije* door Keizer SIGISMUNDUS tot een hertogdom verheven.

Den 19den dito 1674 werd de vrede met *Munster* en *Keulen* tot stand gebragt, doch eerst in April te *Munster* geteekend.

ARNHEM, den 19den Februarij.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de Paal:

Den 18 Feb. 1 El 7 Palm 0 Duim; gewassen 0 D., gevallen 0 D.
Den 19 dito 1 El 8 Palm 5 Duim; gewassen 15 D., gevallen 0 D.

§ § § COMMISSARISSEN tot de NEGOTIATIE voor de STRAATWEGEN van *ZUTPHEN* naar *APELDOORN* en *DIEREN*, maken hiermede bekend, dat op Maandag den 2den Maart 1829, des middags te 12 uren, ten Raadhuize van gezegde Stad, zal worden overgegaan:

1o. Tot het doen van REKENING en VERANTWOORDING van den Opbrengst der Gabellen op voornoemde wegen, over den Jare 1828.

2o. Tot de REGELING van het DIVIDEND, op de Aandeelen in gemelde Negotiatie over 1828 uit te betalen.

3o. Tot de BENOEMING van een COMMISSARIS in plaats van den Heer *P. BARON STRAALMAN*, overleden.

Wordende Deelhebberen in gezegde Negotiatie uitgenoodigd, om bij die vergadering tegenwoordig te zijn.

Zutphen, den 16den Februarij 1829.

De President Commissaris.
P. J. SWAVING.

---

§ † † De Notaris Mr. *J. BUSGERS* zal den 11den en en 18den Maart 1829, telkens des avonds om 6 uren, in het Logement *den Arend*, te *Arnhem*, publiek veilen en verkoopen:

Een hecht, sterk en zeer ter nering staande HUIS en ERVE, met ruim VOORHUIS, 3 BENEDEN en 3 BOVENKAMERS, ZOLDERS, KELDER, OPEN PLAATS en daarachter gelegen ruim PAKHUIS met 3 groote ZOLDERS en verdere GEMAKKEN; staande en gelegen te *Arnhem* op de Groote Markt, wijk F No. 90, met het Pakhuis in de Putsteeg uitkomende; om te aanvaarden 1o. Mei 1829.

---

† † † OPENBARE AANBESTEDING, op den derden Maart 1829, des middags ten 12 ure, bij *P. PORTHEINE*, in het Logement *de Keulsche Dom*, te *Kampen*, van de ARBEIDSLOONEN tot het BOUWEN van eenen NIEUWEN ACHTKANTEN KORENMOLEN, buiten de Vene Poort der gemelde stad; waarvan de Teekening en het Bestek van heden af ter bezigtiging liggen in gemelden *Keulschen Dom*.

- Nader berigt, aangaande genoemd werk, is te bekomen bij den Stads Architect, den heer *N. PLOMP*.

---

§ § § Op Maandag den 23sten Maart 1829 en volgende dagen, telkens te beginnen des morgens ten 9 ure, zal men op het Kasteel van *Biljoen* te *Velp*, ten overstaan van den aldaar residerenden Notaris *VON ROSENTHAL*, publiek en bij huis wijze verkoopen:

Eenen aanzienlijken en netten INBOEDEL: bestaande in allerhande MAHONIE- en GLADHOUTEN MEUBELEN, PENDULES, SPIEGELS, SCHILDERYEN, KRISTAL, GLAS, PORCELEIN, VERLAKT-, SPA- en AARDEWERK, welgevulde BEDDEN, PAARDENHAREN MATRASSEN, SMIRNASCHE en andere VLOERKLEEDEN en hetgeen verder ten dage voorschreven ter verkoop zal worden aangeboden.

De Goederen zullen den 19den en 20sten Maart te voren, van des voormiddags ten 10 ure tot des namiddags ten 3 ure, voor een ieder te zien zijn.

---

† † † TE HUUR een aangenaam gesitueerd BUITENGOED, gelegen in den omtrek, en een half uur van de Stad *Boekholt*, nabij de grenzen van het Koningrijk der *Nederlanden*, aan de Landstraat van *Boekholt* naar *Dinxperlo* en *Arnhem*, voorzien van een hecht, sterk en weldoortimmerd HEERENHUIS, met KOETSHUIS en STALLING voor Paarden en Beesten, 2 groote TUINEN, houdende omtrent 675 Roeven, beplant met weldragende VRUCHT- en LEIBOOMEN, en aangename WANDELWEGEN, het REGT van PRIVATIVE JAGT in de Havezathe tot het Huis behoorende, alsmede de KOPPELJAGT in den Ambten *Boekholt*, de VISSCHERY in de *Holtwecker Beek*, en de Grachten om het Huis en Tuinen.

Die hiertoe gading heeft, kan hetzelve met primo Maart of April aanvaarden, en gelieven zich in gefrankeerde brieven te adresseren aan den Heer *B. DIEPENBROEK*, te *Boekholt*.

---

§ § § UIT DE HAND TE KOOP, voor eenen civielen prijs, een net bewerkt, ligt en ruim CHAISKARRETJE, met een bruin PAARD, zeer mak en voor hetzelve bijzonder geschikt, met TUIG en KUSSENS. — Adres in persoon, of met gefrankeerde brieven, aan de Pastorie te *Lathum*.

---

§ † † In het zoo aangenaam, aan de groote Passage of Straatweg tusschen *Wageningen* en *Arnhem*, gelegen dorp *Renkum*, is tegen primo Mei 1829 TE HUUR: eene, voor weinige jaren opgebouwde HUIZINGE, bestaande uit drie BENEDEN-, een BOVEN-ACHTERKAMER, een schoon uitzigt hebbende over de Uiterwaarden, den *Rijn* en in de *Betuwe*, KEUKEN en verdere Gemakken, met een onmiddelijk achter het Huis gelegenen groote vrijen HOF of TUIN, beplant met beste VRUCHTBOOMEN. — Nadere informatien ten Kantore van Mr. *H. B. VAN DAALEN*, Notaris te *Wageningen*.

---

§ § § UIT DE HAND TE KOOP, om met primo Mei dezes jaars, of eerder, te aanvaarden, een hecht en sterk HUIS, met eenen goeden TUIN daarachter, staande en gelegen midden in de stad *Doesborgh*, aan de markt; zijnde het Huis voorzien van vier BENEDEN- en vier BOVENKAMERS, MEIDENKAMER, ruime KEUKEN met eene goede POMP, twee ruime ZOLDERS, twee KELDERS, en verdere GEMAKKEN. — De Kooper kan, des begeerende, een gedeelte der Koopspenningen daarin gevestigd houden, tegen den interest van vijf ten honderd en eene jaarlijksche aflossing.

Adres bij den gepensioneerden Majoor *J. VAN DEN OOSTERKAMP*, te *Doesborgh*; brieven *franko*.

---

† § † SCHAKOTS VOOR SCHUTTERYEN.

De Ondergeteekende met zijn HOEDEN- en LEDER-FABRYK, van voor jaren reeds gevestigd, is thans weder geheel ingerigt tot het vervaardigen van SCHAKOTS, zoo voor Officieren, Onder-Officieren, als voor Schutters, heeft de eer zich te bevelen in de attentie van hen, die met de Levering vereerd zijn. Zich vleijende, dat gunstig vertrouwen te blijven genieten, dat hem vroeger reeds door eene solide en civiele bediening van anderen mogt onderscheiden.

Amsterdam, den 11den Februarij 1829.

L. ZIMMERMAN,
Fabrijkant in Hoeden en Schakots.

---

§ § § *Mademoiselle* VOEST, *de Bruxelles, a l'honneur de prévenir les Dames, qu'elle est débutée à Zutphen, à l'hôtel du Cigne, chez* MEIJERING, *avec un assortiment de* BONNETS *de* GALA *et autres pour Dames*, VOILES, PELERINES, CONNU *sous les noms de* BLOUSE *à la Grec et Pierrots*, CANESOUX, COLLETS, BONNETS *et* ROBES D'ENFANTS, REDICULES *à l'inséparable*, NEIGES *etc.*

Elle partira Dimanche 22 Fevrier.

---

§ † § De POST van VELDWACHTER in de GEMEENTE *DODEWAARD* vacerende, worden bij deze alle diegenen, welke daartoe bekwaam en genegen zijn, uitgenoodigd, om zich in persoon, voorzien met de noodige getuigschriften, te vervoegen bij den Burgemeester van voornoemde gemeente voor den 15den Maart 1829.

---

† † † Vermits van het Crediet van *JACOBUS BURGERS*, Directeur der Paarden-Posterij en Logementhouder te *Arnhem*, misbruik is gemaakt, zoo verwittigt hij door deze een iegelijk, tot voorkoming zijner mogelijke schade, om aan niemand, wie hij ook zijn moge, op zijnen naam en voor zijne rekening Crediet te geven of op rekening te leveren of te verkoopen, vermits hij niet gezind noch voornemens is, om iets, hetgeen buiten zijne eigene kennelijke order, op zijn naam, na dato dezer gehaald, gekocht, geleverd of gemaakt mogt zijn, te betalen.

Arnhem, den 9den Februarij 1829.

---

† † † Een JONGELING van goeden huize, onderscheidene jaren bij eenen Notaris, tevens Burgemeester, werkzaam geweest zijnde, en alle vereischte attestatien kunnende produceeren, zag zich gaarne in die betrekking, op zeer aannemelijke voorwaarden, met 1o. Mei geplaatst bij eenen Notaris ten platten Lande, in de Provincie *Gelderland* of kwartier *Nijmegen*. — Adres met gefrankeerde Brieven, onder letter V.D., ter Boek- en Courantdrukkerij van *C. A. THIEME*, te *Arnhem*.

---

§ § § De Ondergeteekende adverteert, dat hij op aanstaanden Zaturdag, den 21sten Februarij 1829 en vier volgende dagen, bij den Postmeester KONINGSVELD, te *Deventer*, te spreken zijn zal.

Arnhem, den 18den Februarij 1829.

M. BERNARDT,
Hof Gezigtskundige van Saxsen enz.

*** Bij BROESE & COMP. te *Breda*, is van de pers gekomen en alom verzonden:

I. OOST-INDISCHE OORLOGEN, of *Listen, Hinderlagen en Verdedigings-wijze der Inlandsche volkeren, waargenomen in de onderscheidene oorlogen op de Moluksche Eilanden, Cheribonsche, Bantamsche en Malakkasche Landen, in de jaren* 1817, 1818, 1819 en 1820; uitgegeven met voorkennis en toestemming van Z. K. H. Prins *Frederik der Nederlanden*. Ten dienste der Officieren en Onder-Officieren, dienstdoende in de Indische Armee, met 6 Teekeningen, door den Majoor *P. F. VERMEULEN KRIEGER*, Ridder der M. W. Orde 3de Klasse, thans Gepensioneerd . . . f 1,25

II. MAGAZYN VOOR JONGE JUFVROUWEN OF AANKOMENDE MEISJES, van Mevr. *Le Prince de Beaumont*, omgewerkt door *A. B. van MEERTEN*, geb. SCHILPEROORT, eerste deel . . . f 1,90

De inteekening blijft open tot de uitgave van het 2de deel, dat spoedig zal volgen.

III. SCHOONHEDEN UIT DE ZEDE, NATUUR- EN AARDRYKSKUNDE, vervat in de nagelatene geschriften, meest verhandelingen, van den Heer *HENDRIK PAUL KRETSCHMER*, in leven leeraar in de wis-, natuur- en aardrijkskunde te *Zutphen*, voorzitter van het aldaar gevestigd Departement der Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen*, enz. Verzameld en in orde gebragt door JAN PROVILY, onderwijzer en kostschoolhouder te *Moerdijk* . . . f 1,60

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.